

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 31. decembra 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 152.

Na pragu v Novo leto.

Preteklo je zopet eno leto. Bilo je leto težkih, hudih bojov, v katerih je podleglo mnogo gospodarskih eksistenc in bilanca ob koncu leta nam ne nudi razveseljive slike.

Preresen je položaj, da bi mogli ob prehodu iz starega v novo leto navdajati se s sentimentalnostmi, da bi mogli zaključiti razdobje, ki je ob zatonu in začeti novo leto s konvencionalnimi frazami, ki so običajne ob takih prilikah. Glasni klici davkoplačevalcev cele Slovenije na zadnjem shodu v Ljubljani, protesti proti uničujoči industrijski politiki v zadnji plenarni seji Zbornice za trgovino, obrt in industrijo dajejo pečat gospodarskim razmeram v Sloveniji in nam kažejo, da bodo boji komaj začeli, ja, da morajo začeti, ako nečemo popolnoma propasti, ako nečemo postati skupina beračev. Ti klici iz ust preizkušenih naših voditeljev naj bodo memento vsem gospodarskim krogom, naj veljajo za resen poziv k skupnemu delu za vsakega posameznika. Poziv na intenzivno delo za skupne gospodarske interese bodi tudi deviza, pod katero stopa naš list v novo leto.

Mlačnost, katero opažamo pri delu za skupne interese, pa naj si ta izvira iz komodnosti ali kateregakoli drugega vzroka zasluži najstrožjo obsodbo in mora nehati. V novem letu nas čaka mnogo dela, kateremu se ne sme nihče odtegovati. Z negativno kritiko ne rešimo lažje, treba je stopiti v vrsto aktivnih delavcev, treba je pozitivnega konstruktivnega dela. Pridržamo prav radi, da je to delo nehalno, toda lotiti se ga mora vsakdo! »Trgovski list« je glasnik skupnih interesov naše industrije, obrti in trgovine. Pomagajmo listu gmočno, širimo naš list posebno med onimi, ki danes žal še nimajo smisla za skupno delo, uveljavljajmo v listu svoje misli, svoje zahteve in s tem pomagamo najuspešnejše skupnim, pa tudi svojim lastnim interesom.

»Trgovski list« bo stal kakor doslej vedno na braniku interesov naše trgovine, obrti in industrije.

Naš list si je znal s svojim smotrenim, cilnim delom pridobiti naklonjenost naših najbolj odličnih gospodarskih strokovnjakov, pridobil si je zaslombo in zaupanje gospodarskih krogov in danes uživa list kot objektivno gospodarsko glasilo dokaj ugleda tudi izven Slovenije.

Kot neodvisen list bo motril »Trgovski list« tudi v bodoče vse dogodke samo raz gospodarsko stališče, ostal bo kakor doslej objektivni informator gospodarskih krogov in brezobzirnih bojovnikov in zaščitnik gospodarskih interesov. List nudi vsakemu možnost, da se udeležuje za skupne gospodarske interese in kdor hoče sodelovati na izboljšanje naših gospodarskih razmer, naj stopi v vrsto aktivnih sodelavcev »Trgovskega lista«. Uspešno pomaga listu tudi, kdor list širi, kdor mu pridobiva novih naročnikov, novih inserentov. Prilika za sodelovanje je tedaj dovolj in sleherni industrialec, trgovec in obrtnik bi moral listu po svojih močeh pomagati. Le s sodelovanjem vseh bo list uspeval in bo dober naš glasnik in zgovornik!

S pozivom na sodelovanje za skupne interese stopa naš list v Novo leto, ki naj bo leto gospodarskega dela in napredka!

Uredništvo in upravnništvo.

Dr. Fr. Windischer:

Ob koncu jubilejnega leta.

Sveto leto 1925 poteka h kraju in skoro dobi svoj večni mejnik v povestnici človeške minljivosti. Našemu gospodarstvu v celoti jubilejno leto ni bilo leto blagoslova. Enozvočne so vesti iz vseh delov našega kontinenta za razdobje, ki tone v preteklost. Mrka konjunktura je obširila gospodarstvo in za žilavo drži v neodoljivih kleščah. Le malo je strok, ki se lažje gibljejo. Iz prvih poveljnih časov lahkega zaslužka v blagovni in denarni kupčiji je čudovito naglo prišel prevrat v normalne prilike trde resnosti. Metode vojnih in poveljnih gospodarskih zvezd so odrekale nepričakovano hitro. Resno delo in solidnost zmaguje in se uveljavlja. Prevrat je presenetil tega in onega, ki se je prezaupljivo zagledal v zapeljivo okolje. Blaga je na svetu v obilju. Prodajalec zopet išče kupca, dvori mu in zopet ga vabi prijazno in uljudno v svoje prostore. Za tržišče je trda borba. Vsa trgovska iznajdljivost je na delu, da spravi v denar obilno blago. Mnogim, ki preveč silijo blago kupcu, samo da več premečejo, rado izpodletijo. V mnogih strokah je pritisk konkurence silen. Slovo je bilo treba dati časom tolstih in gotovih zaslužkov. Trdo delo je potrebno o obrtu in industriji. Potrebna je preorientacija. V zmoti trdovratno vztrajati bi bilo pogubno. Časi so drugi. Kupčija na debelo je naglo izvrгла prihajajoče. Osebna sposobnost in individualna spretnost prihajata do veljave. V kupčiji na drobno gre razvoj umernejše, pa tudi v tem poslu že kosi neusmiljeno gospodarska kosa, ali pa reže zavratnejši srp. Mladi tvorijo brez hrbišča in nabirkov iz boljših dni težko odole trdim prilikam. Sredi žalostnega propadanja ostaja objektivnemu motrilecu bodreča tolažba, da podjetja z zdravim jedrom kljubujejo viharju, ki čisti neizprosnejše nego so mogla policijska sredstva. Sposobnost, pridnost, štedljivost, stara solidnost, razumno gospodarstvo in preudarno vodstvo prebijejo tegebe in težave sedanjih suhih časov.

V teh težavnih časih bi bilo neodpušljivo plesti nove biče s škorpioni in izmišljati nove muke za trgovino in obrtnost s postavnimi naredbami o pobijanju draginje. Mnenja sem, da bi bilo umestnejše prav resno študirati vprašanje o čimprejšnji uvedbi carinskih kreditov. Zastoj na nakaterih carinarnicah gre odločno na rovaš carine, za katere treba nalagati ogromne vsote v gotovini. Naša uprava sama ima grehov dovolj. Čas je, da si izpraša vest za generalno izpoved, da obudi trden kes in v delih pokaže spokorjenje. Reda treba, čuta odgovornosti. Odnehati morajo pristojbinske, taksne, carinske, tarifne in davčne krutosti. Zamudno plačevanje državnim dobaviteljem, zadrževanje velikih vsot je notranje posojilo države svoje vrste, vzeto via facti. Namesto proračuna je stopil provizorij v dvajsetinah, ki so le slabe upravne proteze. Obračuna država sploh ne polaga. Nehati mora izigravanje enega predela proti drugim. Za Slovenijo ne prosimo milosti, zahtevamo pa pravičnosti. Pogrešeno bi bilo izzivati občutek, da plačujemo vojno odškodnino pod drugim naslovom. Črvi sistem, ki se je zajedel in se še širi, treba zlomiti za vsako ceno. Država sama po sedanjem načinu najdražje kupuje, pa pri tem žal ne velja, da je drago plačano po ceni kupljeno.

Javne naprave, osobito prometne, morajo kreniti v drugo smer. Muke, ki jih prestaja danes naša industrija in trgovina, so neznosne. Igranje z interesi gospodarskih krogov mora nehati. Kdo bo sicer še hotel pri nas tvegati in vlagati denar v nova podjetja? Samo živa kupčija in zdrava podjetnost more pri nas ustvarjati nove prilike za delo in zaslužek. Ako mora trgovec in obrtnik polovico svoje energije izgubljati, da premaga nepotrebne ovire, na katere namerja na vsa korak, kako bo vztrajal v kupčijski borbi, ki se dan na dan ostri? Naš trgovec in obrtnik ni mehkužen in ni razvajen. Nikdar mu ni bila s cvetjem posuta gospodarska pot. Ali danes ima doma vsakdanjih neprilik toliko, da se mora poznavalec dejanskih prilik dejansko čuditi, odkod jemljejo ti ljudje dela svoje živce, da ne omagajo in se jim ne zagnusi delo. Zgoditi se mora končno vendar nekaj, da ne preneha potreba večnih križevih potov za razne drage intervencije iz daljnih krajev do centralnih uradov. Celi uradi so nastali v Beogradu samo, da posredujejo za navadne tekoče posle in da priganjajo rešitev nujnih poslov. Ali vse te upravne abotnosti s svojimi posledicami morda vodijo do pocenitve produkcije in trgovine? Potreba močne razširitve delokroga provincialnih upravnih mest, političnih in finančnih, je neogibna državna in gospodarska potreba. Izgubili smo v Ljubljani tretjo inštanco s hitro likvidacijo oddelka za trgovino, onstran Sotle pa delujejo dalje.

Na denarnem trgu je tekom leta 1925 močno popustila napetost. Dobil smo statistiko vlog v Sloveniji. Za slovenskega gospodarja dandanes ni srečna, ker jo proti nam izrabljajo in utrjujejo bajko o slovenskem bogastvu. Denar je blago svoje vrste. Če vse tišči za njim, je z njim kakor z drugo robo. Kdor ga ima, ga obrne tam, kjer najboljši kaže in izbira med dolžniki. Zgledi v vseh državah s slabo valuto po svetu pričajo, da je ondot posebno drag, kjer vstopa v denarne kupčije posebno nadležen aleatorni moment spricho negotovosti, kakšna bo mednarodna vrednost nacionalnega denarja ob času vračila. Mednarodni kapitalist je visok in šteman, kadar posoja v kraje, kjer se zibljejo temelji valute. V Italiji se je do vstopa ministra Volpija to tako jasno pokazalo. Naše gospodarstvo je preživevalo trde čase krute denarne draginje. Najtežje je bilo onim gospodarskim krogom, ki so iskali za živahnega denarnega valovanja malih in srednjih kreditov. Razumljivo je, da so postajale v takih časih vedno glasnejše zahteve po organizaciji kredita za obrtnika in poljedelca. Prizadevanja za ustanovitev posebnih trgovskih zavodov pa naletavajo kljub močni pocenitvi denarja na vedno nove težave. Rešitev vprašanja se grdo zavlačuje.

Ali tu velja francoski: Mieux tard que jamais! Za naše številne obrtnike v Sloveniji je praktično največje važnost, da Narodna banka čimprej povisa obstoječe neznatne kredite v celoti ter uvede za posamezne obrtnike posojila večje izmere. Krediti do 5000 dinarjev so v resnici preneznatni. Poleg kreditne strani treba osobito za naše prilike v Sloveniji, kjer je položaj številnega obrtniškega stanu največje važnosti za zadovoljiv gospodarski razvoj, vsepovsod povdarjati potrebo strokovno dobro izvežbanega obrtništva.

Skrb nas mora biti, da vzgajamo dober obrtniški naraščaj. To pa je mogoče, ako se posveča strokovnemu dovrševanju in solidnosti našega obrtnika in rokodelca največjo pozornost. Obrtno pospeševanje je pri nas jako pereče vprašanje. Sredstva, ki jih ima naš obrtnopospeševalni zavod na razpolago, so malenkostna. V tem pogledu treba odločne akcije vseh naših vodilnih mož. Izposlovati treba za to koristno in praktično napravo kredite, ki bodo omogočali smotreno in preudarno zasnovano delovanje. V Sloveniji z močno razvitim obrtniškim stanom, ki šteje okoli 24.000 samostojnih gospodarjev, ne moremo čakati, da pride čez leta odpomoč iz centralnega pospeševalne urada, ki je naravno in stoprav na početku svojega dela.

Markantno oznako našemu gospodarskemu življenju daje letos stabilizacija dinarja, uveljavljanje nove avtonomne carinske tarife, koje osnovo je pa takoj prebila pogodbeni tarifa z Italijo in Avstrijo, nova železnična tarifa ter dejstvo, da je oslabela naša eksportna trgovina zlasti v žitaricah ob naraslem uvozu zlasti v tekstilni stroki.

Tekoče leto smo v Sloveniji praktično začutili nevarnost one nesrečne gospodarske politike, ki gre za tem, da bi demontirali v Sloveniji industrijo, ki naj služi narodni obrambi.

Fantastični problem, zastopan doslej v knjigi in prigodnih izrekih, se je začel v praksi izvajati na eni strani tako, da imajo težave nova podjetja, na drugi strani tako, da bijejo carinskopolitično po železni industriji. Poznomo inicijatorja te ideje. Kdor je sicer tako dober človek in ima pogled mil kakor Marijina ptica, o njem ne morem misliti, da dela iz zlobe, kar dela. Ali gre za tako vitalne interese naše zemlje, da moramo z vso odločnostjo braniti stvar ne glede na duhovnega očeta problema. V prvi vrsti gre proti železu. Podjetje na Savi je pa za prilike orjak, ki meče svojo senco daleč po dolini, kjer teče Sava. Ko bi prenehale pričati tovarniške sirene o življenju te industrije, bi bil udarec za Gorenjsko hujši nego si ljudje mislijo, ko gre bežno ta glas po deželi. Tej industriji so naprtili za surovine letno nove carine za težke milijone, carine na finalni produkt pa

Našim gg. naročnikom! Prihodnji številki »Trgovskega lista« priložimo poštne položnice s prošnjo, da zamudniki zaostalo članarino takoj poravnajo. Kdor je plačal tudi že za leto 1926., naj odda položnico svojemu znanцу, ki ni še naročnik lista, s pozivom, da se na list naroči. Vsak zaveden in smotren gospodar bi moral biti naročnik »Trgovskega lista«.

— Naročnina je sorazmerno s koristmi, ki jih nudi naš list, malenkostna in znaša:

za celo leto Din 180.— za pol leta Din 90.—

List se naroča pri upravi v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica šte. 13. Telefon šte. 552.

žrtvovali v avstrijski pogodbi. Zaslužki nameščencev in delavcev znašajo pri tem podjetju celo sedaj, ko je delo le jako omejeno, mesečno mogoče vsote. Kam pojdejo potem ti ljudje? Koliko prevoza bi izgubila železnica, ki je končno državna, koliko davkov država in občine! Ne gre za to, kdo je delničar, ki ni zavidanja vreden, ker so te delnice glasom borznih poročil padle pri komadu za več nego 2000 Din. Gre tu prvič za koristi naše zemlje in prebivalstva, ki bi zapadlo bedi in siromaštvu, če ustavimo delo. Gre pa tudi za načelo. Danes ubijajo železno industrijo v Sloveniji, jutri pridejo druge stroke na vrsto. Nove podjetnike itak že dalj časa odganjajo od naseljevanja v naši zemlji, ki ima ugodno lego in spretno delavce. Proti temu početju da stoji naše vrste v Sloveniji strnjene! Soglasno je obsodila to gospodarsko destruktivnost plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo po odličnem govoru dojena gosp. Jos. Lenarčiča in predsednika Zveze trgovskih gremijev gosp. Ivana Jelačina. Zveza industrije je že razpravljala o tem in sklenila, da skliče gospodarski zbor proti započetemu uničevanju industrijskega dela v naših krajih. Te dni sem imel priliko govoriti z gospodarskimi vodniki v Zagrebu in mislim da smemo upati na njih solidarnost v tem kardinalnem vprašanju naših obmejnih krajev, ki ne smejo postati gospodarska smodišča.

Mehki naš Stritar je ob času ljubljanskega potresa pel: Slovenec nima sreče. Gospodarske prilike, katere so nastale zadnje leto za Slovenijo, bi mogle zavesti v depresijo, toda pesimizmu se ne smemo udati. Vigilantibus iura! In necessariis unitas! Bodoče leto bo padla mnoga važna odločitev tudi glede socialnih naprav. Ostati moramo čuječi in odhajati vsako nameravano gospodarsko ponižanje. Ta naša mala, ali tako divna slovenska zemlja, ta naša dobra mati, lepa v snegu in cvetju, nam bo dajala tudi v borbi za kruh vedno novih energij, kakor jih je dajala mati Zemlja sinu Anteuju.

Mi se ne damo!

Smotri jugoslovanske trgovske politike.

Minister trgovine in industrije g. dr. Krajač je dal ob božičnih praznikih »Zagreber Tagblattu« na razpolago članek o smotri naše trgovske politike, kojega spričo zanimivih izvajanj priobčujemo v nastopnem prevodu:

»Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev tvori po svoji zemljepisni legi naravno zvezo med zahodno Evropo

in Balkanom in med srednjo Evropo in morjem. Država ima obilo poljedelskih produktov, gozdov, živine, rudnin in vodnih sil in je v početku razvoja gospodarske organizacije in izrabljanja svojih gospodarskih možnosti. Smer njene trgovske politike je torej sama od sebe dana. Nastopajoča okrepitev političnih in gospodarskih sil pospešuje stremljenje trgovske politike po mirnem razvoju trgovskih odnošajev napram inozemstvu. Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev je varna opora reda, gospodarskega napredka in urejenih mednarodnih, posebno gospodarskih odnošajev napram vsem sosedom. Vsled tega je trden življenjski miru, ukrepitve trajnih gospodarskih odnošajev in razvoja mednarodne trgovine z srednjo Evropo in Balkanom. Naša trgovska politika stremi za tem, da s prijateljskimi odnošaji napram svojim sosedom pridobi stalne odjemalce za vedno naraščajočo industrijsko in prvotno produkcijo. Na drugi strani je po možnosti pripravljena za koncesije, kolikor so te mogoče brez škode za lastno industrijo. To velja posebno za sosedne države, s katerimi je naša država v stalnih trgovskih odnošajih in katerim hoče za kompenzacijo zavarovati uvoz njihovih produktov, predvsem industrijskih produktov. Za te produkte imajo sosedne države poseben interes, ker tvorijo glavni del njihove produkcije.

Nadalje izkuša naša trgovska politika okrepiti našo zunanjo trgovino z novimi trgovskimi pogodbami. S temi hočemo sebi in vsem državam, s katerimi smo v gospodarskih odnošajih, zagotoviti trajne medsebojne trgovske zveze z zanesljivo trgovsko kalkulacijo brez ovir, brez uvoznih in izvoznih prepovedi.

Na ta način bo država v tesnem gospodarskem sodelovanju s sosednimi narodi izpolnjevala nalogo, katero ji je odmenila zemljepisna lega, bogastvo naravnih dobrin in pridnost njenega prebivalstva. Tem potom bomo dosegli čim popolnejše urejene, mirne in sigurne mednarodne trgovske stike.

Podstava naših novih trgovskih pogodb je brezpogojna klavzula najvišjih ugodnosti, brezpogojna, razen onih izjem, ki so danes v mednarodnem prometu običajne. Naša kraljevina ima redno trgovsko pogodbo s Francijo, Anglijo, Združenimi državami ameriškim, Švico in Belgijo. S Holandijo, Dansko, Švedsko, Španijo, Portugalsko, Avstralijo in Novo Zelandijo ima dogovor o porabi najnižjih postavk. Z Avstrijo in Češkoslovaško je sklenila začasne pogodbe l. 1920, z Nemčijo l. 1922, s Poljsko l. 1920. Dogovor o porabi najnižjih tarifov ima izza l. 1924 z Ogrsko in izza l. 1924 z

Rumunijo. Dasi te pogodbe niso tarifne pogodbe, imajo vendarle značaj navadnih rednih trgovskih pogodb, v katerih se je opustilo dosedanje načelo kompenzacij in kontingentov. Z Italijo smo sklenili tarifno pogodbo dne 14. junija 1924 in z Avstrijo dne 3. decembra 1925. Tarifni del pogodbe z Avstrijo je stopil v veljavo dne 16. septembra 1925.

Nova splošna carinska tarifa z uvozno in izvozno tarifo, katere se je Narodni skupščini predložila dne 18. junija 1925, omogočava sklepanje novih tarifnih pogodb. To je hkratu najvažnejši trgovski politični dogodek v našem gospodarskem življenju. Nova carinska tarifa ima v prvi vrsti namen nuditi zmerno zaščito naši domači industriji in poljedelstvu. Po uveljavljanju nove splošne carinske tarife v praktičnem življenju obravnava sedaj finančni odbor Narodne skupščine izpreminjevalne predloge, ki so se v praksi izkazali za potrebne v interesu naše mednarodne trgovine. Priprave za trgovsko pogodbo s Češkoslovaško so ravno v teku. Hkratu se bodo začela trgovska pogajanja z Albanijo. Nato sledijo trgovske pogodbe s Francijo in Anglijo in končno z Nemčijo in Ogrsko.

Trgovske pogodbe s prijateljskimi velesilami naj omogočijo naši kraljevini najizdatnejše in najživahnejše neposredne trgovske in gospodarske stike brez posredovalcev. To velja posebno za uvoz, izvoz, denarstvo in trgovske običaje. Naša kraljevina bo stalno stremela za tem ciljem, da vse medsebojne odnošaje in interese okrepi in na ta način ustvari v gospodarstvu in trgovini isto zvezo med zahodno Evropo in Balkanom, kakoršno tvori naša kraljevina že danes po svoji zemljepisni legi.

Za dostavo vagonov na industrijske tire.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je naslovila že na prejšnjega prometnega ministra vlogo glede pristojbin za dostavo vagonov na industrijske tire, s prošnjo, da bi naj ministrstvo odredilo revizijo navedbe o pristojbinah za industrijske tire, katero je izdala komercialno odelenje Generalne direkcije državnih železnic dne 24. septembra 1925. Ker ni dobila zbornica doslej še odgovora na to svojo vlogo, je naslovila na novega prometnega ministra gosp. Krsto Lj. Miletiča ponovno vlogo, v kateri navaja, da je z navedeno naredbo izvršila Generalna direkcija železnic izenačenje pristojbin za dostavo vagonov na industrijske tire za celo državo, a to na način, po katerem so bile posameznim podjetjem pristojbine za dostavo vagonov povišane za

200%, 300%, 600% in celo čez 1000 odstotkov. Na področju Direkcije drž. železnic v Ljubljani je 96 industrijskih tirov, ki ne služijo samo interesom dotičnih industrijskih podjetij, ampak tudi interesom železniške uprave in prometa samega, ker razbremenjujejo postaje in skladiščne tire ter olajšajo nakladanje in razkladanje blaga in racionalnejše izkoriščanje vagonov.

Iz tega razloga je prejšnja železniška uprava pri vsakem poedinem industrijskem tiru zlasti upoštevala: 1. intenziteto prometa, 2. situacijo industrijskega dela, 3. investicijske stroške podjetja za zgradbo tira in 4. prometne interese železnice na tiru.

Na podlagi navedenih momentov se je vsak posamezen slučaj presojal individualno in se je tudi za vsaki tir posebej komisijonelno določilo pristojbine.

Zbornica poudarja v svoji vlogi, da je bil ta sistem dober in v interesu našega gospodarstva in je zbog tega mnenja, da bi bilo treba omenjene momente upoštevati tudi pri izenačenju pristojbin za dostavo vagonov.

Zbornica je v svoji vlogi tudi navedla konkretne podatke, koliko znaša povišanje pristojbin pri posameznih večjih podjetjih. Iz navedenih podatkov je razvidno, da je tak način računjanja pristojbin za nekatera podjetja upravn katastrofalen.

Znatno škodo prizadeva industrijskim podjetjem tudi določilo, da se mora za vsaki primer, ako se dostavlja posameznemu podjetju tudi samo vagon, računati dvojno pristojbino. Ako dospe na primer na postajo, kjer se stalno manevrira s tovrstnim vlakom, posamezni vagon za poedino podjetje, ki se takoj že pri ranžiranju odloči za dotični industrijski tir, se tudi pri takem dostavljanju, kjer nima železnica nobenih posebnih stroškov in poslov, računa pristojbina za dva vagona. Sličen je tudi slučaj pri industrijskih podjetjih v Trzinu, kjer ni lokalna železnica Kranj—Trzin tehnično v stanju, da vzame k vsakemu potniškemu vlaku več kot eden tovrstni vagon. Industrijska podjetja v Trzinu, ki dobivajo do Kranja transport z več vagoni hkratu, ki se pa morajo radi tehničnega usvoja proge deliti, tako da se pošilja samo po eden vagon hkratu v Trzin, morajo za vsak tak transport plačati dvojno pristojbino.

Zato prosi zbornica v svoji vlogi, da se imenovana naredba, ki je povzročila te neznosne razmere v naši industriji, revidira v smislu že prejšnje spomenice in to tako, da se za podlago računanja pristojbin vzame samo efektivne stroške, katere ima železnica z dostavljanjem vagonov in da se vsak posamezni industrijski tir presoja individualno.

LISTEK.

Pravila naših delniških družb.

Univ. prof. dr. Milan Škerlj.

(Nadaljevanje.)

Jako težko je splošno odločiti, ali je tako izkoriščanje v skladu z moralo, ali, da govorimo nekoliko konkretnije, s tem, kar imenujemo vero in poštenje v poslovnem življenju in sicer v poslovnem življenju, kakor se razvija po našem gospodarskem ustroju, ki sloni na egoizmu in individualizmu, na poslednjem tudi v pridobitnih družbah, ki so družbe, societete, le, da pospešujejo pridobivanje članov, koji si poedini ne upajo niti toliko doseči, kakor v družbi, sicer bi ne bili vstopili vanjo. Ti člani morajo računati in gotovo računajo — če tako daleč sploh mislijo — s tem, da bodo oni člani, ki sodelujejo v družbi ne samo z glavnico, nego tudi z glavjo, za to zahtevali odplatek; kolikor ta odplatek ne presega običajnega, delu primerne odplatka, ga po našem socialnem in gospodarskem ustroju gotovo ne moremo imenovati nemoralnega; za izredno delo treba celo priznati izreden odplatek. Toda delo mora biti tako, da koristi družbi, celokupnosti družbenikov, delničarjev. Če delo ni tako, če je v prid samo delu delničarjev, kar bo navadno, ako sestoji samo iz opustitve, potem pa odplatek zanje ni v

skladu z namenom družbe, z načeli poštenja, ni moralen. Stremeti torej treba za tem, da se taki odplatki, sinekure, izključijo. Reklo bi se, da je to stvar delničarjev, ki so odobrili statut in ki tvorijo, združeni v skupščini, najvišji organ družbe. To je res, v teoriji in po zakonu namreč. V praksi pa ne. Zato treba skrbeti, da zakon sam daje navodila v dosledno tega cilja, bodisi prisilna, bodisi fakultativna, kot nekake nasvete. Seveda ne sme iti tako daleč, da bi predpisoval podrobnosti organizacije, s tem bi več škodoval nego koristil. Poleg tega treba ustanoviti za člane načelstva posebno, strogo odgovornost — primerjaj družbo z omejeno zavezo — toda ne prestroge, ki bi ubijala inicijativo.

Jaz bi si mislil, da naj bi se oni organ, ki dejanski vodi posle družbe na znotraj (poslovođstvo) in na ven (zastopstvo) imenoval načelstvo: z zakonito funkcijo načelstva. Ta položaj imajo pri nas navadno ravnatelji ali tudi samo eden; zakon (čl. 227. trg. zak.) ne nasprotuje, ker dovoljuje, da funkcijo načelstva vrši tudi samo ena oseba, ki ni da bi morala biti delničar. Kontrolo naj vrši nadzorstveni svet; le izjemoma pa, če je po ustroju in obsegu družbinega poslovanja potrebno, naj bi se dodal še upravni svet, ki pa bi bil res samo svet, sosvet, organ, ki bi smel dajati pravemu načelstvu (eni ali par osebam) na znotraj obvezna navodila, tako sicer, da bi bilo bodisi v statutu,

bodisi v posebnem pravilniku natančno predpisano, v katerih primerih se načelstvo mora obrniti do upravnega sveta, da se reši odgovornosti za neuspeh. Upravni svet bi moral biti sestavljen le iz malega števila članov, ki bi pa morali biti strokovnjaki. Vobče bi pa upravnega sveta po mojem mnenju ne trebalo, če so člani načelstva — sedanji ravnatelji — skrbno izbrani, nego zadostoval bi nadzorstveni svet, ako ta ustreza svojim nalogam. Pač pa bi se temu upravnemu svetu, ki bi imel nekako stališče regulativnega direkcijskega sveta, lahko prepuščilo postavljanje načelstva (sedanjih ravnateljev); odplatek v obliki tantijske me bi bil lahko znatno nižji, nego je sedaj navaden za upravni svet.

Mnogo se je že pisalo in govorilo o tem, ali ne bi kazalo nadzorstvenemu svetu dati določene upravne funkcije, zlasti to, da bi načelstvo smelo večje ali izredne posle sklopiti le z odobritvijo nadzorstvenega sveta. Naš zakon bi temu ne bil zapreka, naše zadruge imajo včasih take določbe v svojih statutih, vendar mislim, da je tak sistem kot načelo zgrešen. Uprava in kontrola naj bodeta načelno ločeni, sicer trpi ena ali druga ali obe. Ni pa ovire, da se nadzorstvenemu svetu priznajo določene upravne funkcije za povsem izjemne primere (kakor deloma že priznava naš zakon), da sme nadzorstveni svet sklicati skupščino, ali da sme suspendirati načelstvo ali posamezne

člane načelstva in v takih primerih postaviti ali dopolniti načelstvo itd. (Glej spodaj več o tem.)

Panaceje zoper vse mogoče zlorabe ali tudi samo nerodnosti v organizaciji delniške družbe ni, kajti delniška družba ima svoje slabe strani, ki so splojne z njenim bistvom, tudi bodoči zakon se bo moral zadovoljiti, ako se mu posreči, postaviti kolikor mogoče krepke branike. Že na temelju naših sedaj veljavnih predpisov pa bi se dalo marsikaj storiti, kakor sem — upam — pokazal in kakor poskusim dokazati še podrobneje v naslednjih vrstah, v katerih prehajam k našemu pozitivnemu stanju.

1. Postavljanje načelstva. Pravilo je (§ 34., odst. 6. del. reg.), da skupščina voli načelstvo, samo prvo načelstvo sme, če tako odreja statut, postaviti ustanovitelji, mogoče je slednjič, da postavlja načelstvo poseben, po skupščini izvoljen organ (direkcijski svet, gl. moj predlog zgoraj). Po naših statutih redno voli ustanovna skupščina tudi prvo načelstvo. Ob simultanski ustanovitvi je pravzaprav popolnoma vseeno, kaj je za ta del določeno. Pa tudi če gre za sukcesivno ustanovitev, navadno ne bo drugače: ustanovitelji, ki pripravljajo vse za oživotvorenje družbe, bodo redno edini sposobni, da ji izbere načelstvo; ni lahko misliti, da bi se njihovemu predlogu uprli podpisniki, pogosto ljudje, ki o potrebah uprave bodoče družbe vedo malo ali nič.

Fr. Zelenik.

Inventura in bilanca.

(Nadaljevanje.)

Vrednost aktiv in pasiv v inventuri. Inventuro si moramo predstavljati kot likvidacijo podjetja; zategadelj je treba ceniti premoženjske predmete po vrednosti za časa inventure.

Ako cenimo previsoko, izkažemo previsoko čisto premoženje, ki ga v bilanci ni. Pa tudi prenizko ceniti ni priilno, ker nam potem inventura ne poda natančne slike premoženja.

Ni lahko izvajati v praksi navedene načela in postavnih zahtev, ker mnogi predmeti se v vrednosti jako spreminjajo, n. pr. vrednostni papirji. Drugi predmeti n. pr. poslopja, stroji itd. imajo vrednost, ki se težavno določa, ker se večkrat težko prodajo, ali se obrabijo, ali vsled tehničnih iznajdb zastarajo. Končno imamo v vsakem podjetju predmete, ki se sploh ne dajo več prodati, razno orodje, stroji itd. Zategadelj izpopolnjujemo načelo zakona nastopno:

Premoženjski predmeti, ki imajo jako izpreminjajočo tržno ceno, se zapisejo v inventuro po lastni ceni. Le ako je tržna cena na dan inventure nižja od lastne cene, je zabeležiti tržno ceno.

Predmeti, ki sploh nimajo tržne cene ali ta za čas inventure ni znana, se vpišejo po lastni ceni. Ako so ti predmeti izgubili na vrednosti vsled starosti, rabe, druge mode itd., je treba od lastne cene odračunati primeren odbitek.

Predmeti, ki niso več v kurzu, se sploh ne prodajajo, ali so le v razkošnost, se v inventuri izpuste, oziroma zabeležijo z neznatnim zneskom, tudi če bi bili jako dragi.

Glede pohljstva in drugega za domačo rabo trgovca velja v trgovski praksi običaj, da se iz bilance izključi, ker omenjeno premoženje ne nese nič. Kolikor porabi podjetnik za domačijo, za toliko je njegovo podjetje na slabšem.

Tukaj sta si trgovska praksa in juristi v nasprotju. Juristi in večina teoretikov izvaja iz člena 28. in drugih, da mora voditi trgovec knjige za vse premoženje, ne samo za to, kar je investiranega v trgovino.

Trgovska praksa pa zavzema stališče, da je knjige voditi le o premoženju, ki je v podjetju, drugo premoženje izven podjetja pa ne spada v trgovske knjige ter se opira na trgovski zakon, ki ima v mislih kot predmet knjigovodstva le podjetje trgovca in člen 28. pravi, da se morajo knjige voditi za trgovsko podjetje.

Trgovska praksa razločuje namreč dvojno premoženje trgovca: 1. premoženje, ki tiči v podjetju (v trgovini), in 2. premoženje, ki ni investirano v podjetje. Prvo se imenuje trgovinsko premoženje, drugo pa zasebno premoženje.

Trgovec jemlje v presledkih iz trgovine denar, da ga nalaga na ime svojih otrok v hranilnico kot doto, ali plačuje zavarovalnino za sebe in svoje, ali kupuje dragocenosti, umetnine ali pohištvo. Tu gre večkrat za velike zneske, za precejšnje premoženje. Praksa to premoženje izključuje iz inventure in se za to izdani denar izknjiži pri odjemu kot porabljen v domačiji.

Ta običaj smatrajo juristi kot napakega, ki po njih mnenju nasprotuje predpisom zakona.

Da zadovoljimo juriste, pa tudi prakso, izpopolnimo obris inventure, in sicer dodamo aktivom še točko: Privatno premoženje.

To premoženje zabeležimo v inventuri v eni vsoti ter se sklicujemo na ločeni seznam tega premoženja. Na ta način se izognemo vsaki morebitni nepravilnosti.

(Dalje sledi.)

Naše poštno-paketne pristojbine.

(K. P.)

Naše poštne pristojbine v obče ne kažejo na posebno administrativno strokovnost. Treba bo ugoditi zahtevam interesentov in primorati merodajne činitelje, da se že enkrat lotijo remedure, osobito zahteva paketna tarifa temeljite spremembe.

V tarifni politiki morajo biti gospodarski razlogi merodajni. Načrt mora biti zasnovan po načelih enostavnosti, v kolikor se to doseže z ozirom na odškodnine za prevoz, in za materijelno odgovornost prevzetega blaga. Naš poštno-paketni pristojbenik je ponesrečena kombinacija raznih sistemov, prevzetih iz prejšnjih uprav na našem ozemlju, z različnimi priveski in dodatki, izjemami in komplikacijami, ki vse skupaj otežujejo uradno manipulacijo, ovirajo preglednost, ter imajo končno samo fiskalichen pomen. V primerjanju s paketnimi taksami inozemstva ne najdemo našemu pristojbeniku podobnih pravilnikov, pač pa bi bila poštno-paketna tarifa nekaterih držav za nas jako poučljiva ter bi se dala primerno prekrojena, izvrstno uporabiti tudi za naše razmere. Če se držimo pri sledečem načrtu pristojbenika španske poštne uprave, kot osnovne misli, je to samo naključek, ker so paketni tarifi cele vrste držav svetovno-poštne zveze sestavljeni na podobnih podlagah:

Paketna pristojbina se odmeri: a) po razdalji; b) po teži; c) po vrednosti; d) po slučajnih posebnih zahtevah (povzetje, ekspres, izdvojnost itd.).

Te pristojbine plača stranka pri predaji, oziroma se žnjimi pošiljka obremeniti.

Vse druge pristojbine, ki nastanejo pri manipulaciji na naslovni pošti, plača prejemnik.

Glede razdalja razločuje pošta prometni okraj predajne pošte do 75 km kot prvo stopnjo, vse ostale kraje v državi pa računa po drugi stopnji tarife.

Po teži se vzame kot minimum 3 kg, ter se računa za vsak nadaljni kilogram ali delni presežek po ena ednota pristojbine. Vrednostna pristojbina za pošiljke, na katerih je vrednost označena, predstavlja zavarovalno premijo, ter se računa v tem smislu.

Povzetna pristojbina je taksa za tozadevno evidenco ter ni odvisna od višine povzetnega zneska, ostane torej ednosta. — Pristojbine za denarno nakazilo plača naslovnik pri sprejemu paketa.

Če se torej pošiljka odkloni, ni stranka plačala teh pristojbin po nepotrebnem.

Ekspresna dostava se plača pri predaji po enotni tarifi. Za pakete izvanredne oblike ali obsega, in s katerimi treba z ozirom na vsebino posebno oprezno ravnati, se plača podvojena težna pristojbina.

Če pošta nasledniku dostavi na dom, računa kot dostavnino četrtino težne pristojbine za prvi razdaljni pas, brez razlike vrednosti. Če si pa naslovnik sam pride po paket na pošto, se mu računa po ključu za ležarino za vsak dan deseti del težne pristojbine po prvi stopnji. Če gre poštni porto na račun naslovnika, se pristojbine zaračunajo na takozvani portovni boleti, ki se spremnicci priključijo.

Prejemnik plača razven predpisane pristojbine še enotno takso, kakor je predvidena za povzetje.

Vzemimo konkretne postavke, ki odgovarjajo zlati pariteti pristojbinskih ednot v drugih državah, v povprečnem razmerju:

Težna pristojbina: Za I. pas: do 3 kg 5 Din; za vsak nadaljni kg 1 Din več; za II. pas: do 3 kg 8 Din; za vsak nadaljni kg 2 Din več. Vrednostna pristojbina: Za vsakih 300 Din 1 Din. Povzetnina 2 Din; ekspresnina 5 Din. Primer: Paket 15 kg, Ljubljana-Kamnik, 2200 Din vrednost, 1800 Din povzetje stane: 27 Din. Isti paket v Mostar pride na 42 Din. Razven povzetja plača naslovnik še pristojbino za nakaznico po tarifi.

Za nefrankirane pakete plača naslovnik še po 2 Din več.

Navaden paket brez povzetja do 5 kg stane v I. pasu: 7 Din; v II. pasu: 12 Din.

Za dostavo paketa iz prvega primerja plača naslovnik: 3.75 Din, za 5 kg paket pa: 1.75 Din.

Če pride srtanka po paket na pošto po šestdnevnem preteku ležarine prostega časa, se ji zaračuna za 15 kilski paket 24 Din; za 5kilski pa 4.20 Din ležarine.

Obvestnina za pakete se odpravi, namesto te se izdajo pošne spremnice po 1 Dinar komad; na posamezne spremnice je dopusno odpraviti po tri paket na isti naslov.

V doslednosti začrtane tarife plača stranka pri predaji za faktično prevažanje, ne morejo se pa niti zaračunati pristojbine za opravila pri naslovni pošti, ki so odvisna od dispozicij naslovnika.

Brezdvomno ni nikakor v skladu s pravnimi razlogi, da se plačajo povzetno-nakazniške pristojbine že vnaprej, ter se v odklonilnem slučaju ne vrnejo več, čeprav pošta nakazilo povzetja ni izvršila. — Podobno je smatrati dostavnino, osobito za naslovne pošte, ki ne razpolagajo s primernim dostavnim osebjem, ter se dostava paketov le redkokedaj vrši.

Konečno pa mora tarifa vsekakor poudarjati razliko med daljavo; v blagovnem prometu ni vseeno če gre pošiljka iz Ljubljane v Vič ali v Skopje.



„ADRIA“
prašek za pecivo
in vanilin sladkor
priznana najboljši
Odklanjajte slične a manj
vredne izdelke!

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v I. četrtletju 1926.

(Opozoritev zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

I. Vložitev napovedi.

a) za dohodnino. Rok za vložitev napovedi za I. 1926 poteče koncem meseca januarja 1926. Do tega roka mora vsakdo vložiti napoved iz lastnega nagiba brez posebnega poziva, da se ogne zamudnim posledicam § 205. zakona o osebnih davkih.

b) za rentnino. Hkratu z napovedjo za dohodnino je vložiti tudi napoved za rentnino. Za vložitev napovedi za rentnino ne dobi nihče posebnega poziva.

Napovedi za rentnino ni treba vlagati davkoplačevalcem, ki že plačujejo rentnino in svojega bivališča tekom I. 1925 niso izpremenili, ako se njihovi rentnini zavezani dohodki niso pomnožili.

Tiskovine za te napovedi se dobe pri davčnih oblastvih in davčnih uradih.

Napovedi so po tarifni postavki 231. zakona o taksah zavezane taksi po 5 Din, ki se prilepi na napoved.

Komur je nemogoče vložiti napoved v določenem roku, naj s primerno utemeljitvijo pravočasno prosi za podaljšanje roka.

II. Davek na poslovni promet.

1. Davkoplačevalci, katerih promet v I. 1925 ni dosegel zakonito določene meje 360.000 Din in ni bil manjši od 15.000 dinarjev, potem vse svobodne profesije ne glede na velikost opravljenega prometa, so dolžni do dne 31. januarja 1926 vložiti predpisano prijavo, ne da bi čakali na poseben poziv davčnega oblastva.

Napovedati je promet I. 1925.

2. Vsa podjetja, zavezana javnemu polaganju računov, družbe z omejeno zavezo in vsi oni obrti in ona podjetja, katerih promet je presegal v minulem letu 360.000 Din, morajo voditi knjigo opravljenega prometa in predložiti v 30 dneh po preteku vsakega četrtletja prijavo ter hkratu plačati odpadajoči 1% davek na poslovni promet.

3. Davkoplačevalci, ki so bili že v letu 1925 zavezani voditi knjigo opravljenega prometa, so dolžni predložiti prijavo in plačati davek na poslovni promet za IV. četrtletje do dne 30. januarja 1926.

Prijave za davek na poslovni promet so zavezane taksi 5 Din, ki se nalepi na prijavo.

Davčni zavezanci, ki prijav sploh ne bi vložili ali jih ne bi vložili v določenem roku, odnosno bi napovedali manjši nego dejanski opravljeni promet, zapadejo kazni ter izgube tudi pravico pritožbe zoper odmero davka.

III. Davek na zaslužek telesnih delavcev.

1. Telesni delavci, ki opravljajo delo samostojno ali od delodajalca nezavisno (postrežki, dninarji, žagarji, čistilci čevljev in tem podobni poklici) morajo ne da bi čakali posebnega poziva od davč. oblastva, vložiti prijavo za odmero davka od zaslužka telesnih delavcev (delavk) najkasneje do 31. januarja 1926 in napovedati zaslužek, katerega bodo v I. 1926 predvidoma dosegli.

Delavcem, ki niso še dovršili 18. leta ali ki so prekoračili 65. leto starosti, prijav ni treba vlagati.

2. V istem roku morajo vložiti prijavo delodajalci, ki ne oddajajo davka z mesečnimi ali četrtletnimi seznami. V prijavah je treba za vsakega posameznega delavca ali uslužbenca, ki je dovršil 18. leto, a ni prekoračil 65. leta starosti, navesti zaslužek, katerega bo v I. 1926 predvidoma dosegel.

3. Delodajalci, ki opremljajo pobrane zneske z mesečnimi seznami (industrijska, rudarska, gradbena, železniška, hotelska, restavracijska in trgovska podjetja, slednja, ako kupujejo »na debelo« ali »na debelo« in »na drobno«) morajo odpremiti pobrane zneske in predložiti seznane najkasneje do 14. vsakega meseca, delodajalci pa, ki odpremljajo pobrane zneske s četrtletnimi izkazi (vsi ostali delodajalci), pa tekom 14 dni po preteku vsakega četrtletja.

IV. Naznanilo o izplačanih službenih prejemkih.

Vsakdo, kdor izplačuje službene prejemke na leto za eno osebo več nego 5000 Din, je dolžan, ako ta oseba ni zavezana davku na zaslužek telesnih delavcev, vložiti za odmero dohodnino naznanilo o izplačanih službenih prejemkih v I. 1925 do konca meseca januarja 1926.

Za to naznanilo ni plačati nobene takse.

V. Razgrnitev predpisanih izkazov in prizivni roki.

O davkih, ki so jih davčna oblastva odmerila v IV. četrtletju 1925, bodo predpisni izkazi razgrnjeni prvih 15 dni meseca januarja 1926, kolikor niso bili davčni zavezanci na razgrnitev izven tega roka posebej opozorjeni.

Prizivni rok se pričinja s 16. dnem po razgrnitvi in traja 15 dni.

VI. Dospelost direktnih davkov.

Dne 1. februarja 1926 dospejo v plačilo neposredni davki za I. četrtletje 1926. Davčni uradi so upravičeni jih prisilno izterjati, če se ne plačajo v 14 dneh po dospelosti in zaračunati poleg 8% zamudnih obresti še za opomin 4% terjane zaostanka.

Dospelost nekaterih perijodičnih taks.

(Opozoritev zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

1. Taksa na reklame. Dne 15. januarja 1926 poteče rok za plačilo takse na reklame v obliki napisanih ali naslikanih stalnih objav, ki se obešajo na raznih krajih, ali so izdelane na zidovih, ogradah, tramvajih itd., kakor tudi v obliki svetlobnih objav. Če se taksa ne plača pravočasno, se naloži kazen v izmeri trikratne redne takse (tarifna postavka 8. tarife zakona o taksah).

2. Taksa na kupone ali dividende in na taktjeme. Od kuponov ali dividend in od taktjem se plačuje po pripombi 5. k tarifni postavki 10: taksa 1%. Ta taksa se mora položiti pri pristojnem finančnem oblastvu v 15 dneh po odobritvi bilance. Prekoračenje tega roka se kaznuje s trikratnim zneskom redne takse.

3. Dopolnilna prenosna taksa po tarifni postavki 12. pripomba 12. takse tarife se bo za novo taksno perijodo, to je za čas od 1. januarja 1926 do 31. decembra 1930 po naredbi ministra financ z dne 1. decembra 1925 št. 82.921 pobirala v višini odmere za minulo taksno perijodo, to je v isti višini, kakor v času od 1. januarja 1924 do 31. decembra 1925.



Dopolnilno prenosno takso za 1. 1926, kolikor ne presega 500 Din, je plačati v celotnem iznosu do dne 31. januarja 1926, ako pa taksa presega 500 Din, je plačati v istem roku prvi četrtletni obrok za 1. 1926. Kdor ne plača te takse v določenem roku, plača poleg redne takse 8% zamudnih obresti in kot kazni še dvakratni znesek nepoložene takse.

4. Taksa za otvorene ali tekoče račune pri delniških družbah. Do dne 15. januarja 1926 morajo delniške družbe predložiti davčnemu uradu seznam otvorenih ali tekočih računov v minulem polletju in takso po 20 Din (na leto) prilepiti na seznam. Prepozno plačilo se kaznuje s trikratno redno takso. Generalna Direkcija posrednih davkov je v nekem konkretnem primeru odločila, da računi, katere vodijo industrijska podjetja v svojih knjigah o upnikih in dolžnikih, niso zavezani taksi po tarifni postavki 37., ker se ta taksa nanaša samo na otvorene ali tekoče račune pri denarnih zavodih. Industrijska podjetja, ki so do sedaj plačevala to takso, naj do 15. januarja 1926 vložijo prijave, v katerih naj uveljavijo takšno prostost po tej tarifni postavki z utemeljitvijo, da niso denarni zavodi. Ako bi davčni uradi kljub temu zahtevali plačilo takse, naj takso položijo, hkratu pa prosijo za povračilo neutemeljeno pobranega zneska.

5. Taksa za pravico, da se točijo pijače (točilno takso po tarifni postavki 62.) je plačati za prvo polletje 1926 do 31. januarja 1926. Zakasnitev plačila se kaznuje s trikratno redno takso.

6. Letno takso za biljarde za 1. 1926 v znesku 200 Din je plačati do dne 15. januarja 1926, sicer se pobere kazni v izmeri trikratne redne takse.

7. Takso za vozila (avtomobile, fajakarske in polfajakarske vozove) je plačati za 1. 1926 v Ljubljani in v Mariboru do konca meseca februarja 1926, v drugih krajih pa do konca meseca januarja 1926. Na navedena vozila se pobira taksa ne glede na to ali se rabijo ali so uporabna. Za zamudna plačila se naloži lastniku vozila kazni v izmeri trikratne redne takse. Podjetja, ki uporabljajo vozila za prevažanje potnikov ter plačujejo od tega obrta davek, ne plačujejo letne takse.

8. Letna taksa po tarifni postavki 214. za odobritev privatnega skladišča po carinskih predpisih v znesku 500 Din zapade v plačilo do dne 15. januarja 1926. Na zamudna plačila je zapretna globa v izmeri trikratne redne takse.

9. Letno takso za žage po tarifni postavki je plačati do dne 15. januarja 1926. Če kdo nadaljuje delo, predno je plačal to takso, se kaznuje s trikratnim zneskom redne takse.

Srečno in uspešno novo leto
želj svojim naročnikom in
priateljem
uredništvo in upravni-
štvo 'Trgovskega lista'.

Trgovina.

Predpisi glede prodaje octove kisline. »Službene novine« z dne 23. decembra t. l. prinašajo naredbo Ministrstva narodnega zdravja, glasom katere se ukinja odlok z dne 16. julija t. l. glede predpisov pri prodaji oetne kisline in kateri odlok bi moral stopiti v veljavo dne 1. januarja leta 1926. Potemtakem oblast ne bo zahtevala od trgovcev, da se izkažejo s posebnim dovoljenjem za prodajo oetne kisline. Tudi ne bo treba lepiti na steklenice slike z mrtvaško glavo in napisom »strup«. Dokler ne izdela Ministrstvo narodnega zdravja v sporazumu s trgovinskim ministrom novega predpisa, ki bo definitivno reguliral to vprašanje, veljajo dosednji predpisi.

Konzularna poročila. — Ministrstvo zunanjih del je odločilo, da bo od sedaj naprej objavljalo poročila naših konzulatov v inozemstvu. Za prvo zbirko, ki bo obsegala vsa važnejša poročila, katere so tekom leta 1925. poslali naši konzulati iz inozemstva, so vse priprave že dovršene. Ta zbirka izide tekom meseca januarja 1926.

Trgovinska bilanca Češkoslovaške. — Zunanjetrgovinska bilanca Češkoslovaške za prvih deset mesecev tekočega leta izkazuje vrednost izvoza v znesku 15.028 milijonov, uvoza pa v znesku 13.788 milijonov čeških kron, tako da

znaša aktivum 1240 milijonov čeških kron. V istem času leta 1924 je znašal izvoz 13.145, uvoz pa 12.525 milijonov čeških kron.

Redka ugodna prilika nudi se vsakomur pri nakupu čevljev, ker tovarna čevljev Peter Kozina & K., Tržič, razprodaja več tisoč parov raznovrstnih zaostankov od lastno ceno, dokler ta zaloga traja. Vse blago je garantirano najboljšo kvaliteto, prodaja se pa samo v lastni prodavnici Ljubljani, na Bregu 20.

Prodaja starih karbidnih svetilk. Direkcija državnih železnic v Subotici razpisuje za dan 16. januarja 1926 pismeno licitacijo za prodajo okoli 600 komadov starih pločevinastih karbidnih svetilk. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja 12.000 kg starega razbitega stekla. Ekonomsko odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. ure dne 8. januarja 1926 pismene ponudbe za nakup 12.000 kg starega razbitega stekla. Pogoji so na vpogled pri istem odelenju vsak delavni dan od 10. do 12. ure.

Industrija.

Zbor Zveze industrijcev v Zagrebu. Dne 23. t. m. je imela Zveza industrijcev v Zagrebu pod predsedstvom predsednika g. S. D. Alexsandra zborovanje, na katerem je generalni tajnik g. Bauer podal izčrpno poročilo o Zvezinih akcijah. V svojem poročilu je najprej omenjal novo železniško tarifo ter naglašal, da so v novi tarifi upoštevani večinoma skoro vsi predlogi, katere je Zveza tekom časa stavila. Omenjal je nadalje akcijo za tehtanje blaga na mostnih, akcijo za tehtanje blaga na mostnih, odnosno decimalnih tehtnicah, akcijo za ukinjenje skrajšanih nalagalnih in razlagalnih rokov in akcijo glede zvišanja pristojbin za industrijske tire. Glede davčnih odredb je najprej poročal o davčni reformi, o dopolnilni prenosni taksi in o nekaterih drugih taksah, o akcijah glede valorizacije ter davčnih odredbah zadnjih dvanajstinskih zakonov. Posebno intenzivno je bilo delovanje Zveze v carinskih zadevah v zvezi z novo carinsko tarifo in razpravami v finančnem odboru. Sedaj pripravlja Zveza material za sodelovanje pri trgovskih pogajanjih s Čehoslovaško. Zveza se je intenzivno zanimala za zaposlovanje inozemskih delavcev, ki se je zadovoljno rešilo. V interesu lesne industrije je Zveza stavila predloge za znižanje nezgodnega zavarovanja v lesni industriji. O teh predlogih je Osrednji urad za zavarovanje delavcev že sklepal in sklep predložil ministru v odobritev. Poročilo je zbor soglasno odobril. Tekom nadaljnjega zborovanja se je razpravljalo med drugimi o predlogu lesnega odseka Zveze industrijcev, da se podvzamejo koraki proti obremenitvi izvoza lesa po različnih carinskih pristojbinah in posredniških računih in o predlogu zbor. predsednika g. Arka, da se povedom obravnave zakona o splošni upravi stremi za tem, da dobe spodnje instance obsežnejši delokrog, da ne bo treba za vsako malenkost potovati v Beograd. Oba predloga je zbor soglasno odobril.

Glavna skupščina Kranjske industrijske družbe se vrši v soboto 16. januarja 1926. v Ljubljani.

Tehnične in higijenične varnostne odredbe v podjetjih. Uradni list št. 115. z dne 29. decembra 1925 objavlja dodatke k specialnim določilom pravilnika o higijenskih in tehničnih varnostnih odredbah v podjetjih in sicer glede lesne industrije, glede predelovanja kovin, glede pivovarn, glede dvigal, glede opkarn in glede izdelovanja ali polnjenja mineralnih voda, penine in uporabljanja ogljikove kisline.

Denarstvo.

Obtok bankovcev Narodne banke. — Narodna banka je imela po stanju dne 22. decembra t. l. za 5925 milj. Din bankovcev v obtoku. Obtok bankovcev se je izza dne 15. decembra t. l. znižal za 52 milijonov Din.

Plodonosno nalaganje preostajajoče imovine poštne hranilnice. Na predlog, katerega je na plenarni seji Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani dne 11. decembra 1925. stavil gle-

de plodonosnega nalaganja preostajajoče imovine poštne hranilnice pri hranilnicah in pri kreditnih zadrugah v Sloveniji zbornični svetnik gospod Josip Lenarčič, je poštna hranilnica v Beogradu z dopisom z dne 24. decembra 1925, št. 8203 obvestila zbornico, da je nadzorni odbor poštne hranilnice sklenil, da se bo na želje, izražene v omenjenem predlogu, oziral ob priliki izpremembe poslovnika poštne hranilnice.

Službeni tečaj za januar 1926. 1 napoleon 217, 1 turška lira 245, 1 angleški funt 273, 1 dolar 56.25, 1 kanadski dolar 56, 1 zlata nemška marka 13.40, 1 poljski zlatnik 8.95, 1 avstrijski šiling 7.93, 100 francoskih frankov 210, 100 švicarskih frankov 1088, 100 italijanskih lir 226, 100 belgijskih frankov 255, 100 nizozemskih goldinarjev 2262, 100 rumunskih lejev 26, 100 bolgarskih levov 41, 100 danskih kron 1505, 100 norveških kron 1147, 100 španskih pesetov 801, 100 grških drahem 75, 100 češkoslovaških kron 167, 1 milijon madžarskih kron 788 Din.

Veliko pomanjkanje denarja na madžarskem denarnem trgu. Po poročilih iz Budimpešte vlada na madžarskem denarnem trgu veliko povpraševanje in vsakdo se trudi, da bi dobil kredit. Ponudba je minimalna, pomanjkanje denarja veliko. Vzrok je iskati predvsem v tem, da so v zadnjih tednih odpovedale inozemske banke na Madžarskem plasirane kredite, deloma pa tudi v tem, da poskušajo ogrske banke ob zaključku leta izkazati čimvečje blagajniško stanje, zato pa ne dovoljujejo kreditov. Kakor je sklepiti iz izjav finančnih krogov, bo ta položaj, ki jako vpliva na gospodarstvo, trajal kvečjemu do začetka leta 1926, ko je pričakovati zopet velike ponudbe in denarja.

Davki in takse.

Pobiranje državne trošarine na pivo. Minister za finance je z odlokom z dne 8. decembra 1925 odredil, da se mora preračun in pobiranje državne trošarine na pivo z uporabo kontrolnega aparata ali hladilnika po hektoliterski stopnji ekstrakta v Srbiji vršiti še le od 1. marca 1926 dalje, ker se do 1. januarja 1926 še niso mogle izvršiti vse priprave za pobiranje po hektoliterski stopnji. — Kakor čujemo, se pivovarne v Srbiji intenzivno prizadevajo, da ostane pri dosedanjem načinu pobiranja trošarine na pivo v Srbiji in da se ta način uveljavi tudi v ostalih delih naše države. Na anketi, ki se je v tem pogledu vršila pred daljšim časom v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo, so se tudi pivovarne v Sloveniji izrekle za srbski način pobiranja trošarine na pivo, ki je veliko prikladnejši in enostavnejši nego naš dosednji način.

Nov načrt za zemljiški davek v Rusiji. Ljudski komisar za finance je izdelal načrt za izpremenitev zemljiškega davka. Načrt je bil predložen posebni komisiji, v kateri so zastopani tudi kmetje, da ga prouči.

Promet.

Nov prometni minister. Vsled rekonstrukcije vlade je izstopil dosednji prometni minister ing. Radojevič. Njegovo mesto je prevzel dosednji poljedeljski minister Krsta Miletič, na čigar mesto je vstopil v vlado dr. Vasa Jovanović.

Akcije za podaljšanje nakladalnega in razkladalnega roka in za znižanje ležarine. Med odredbami pred kratkim odstopivšega prometnega ministra nalaga najobutnejša bremena našemu gospodarstvu skrajšanje nakladalnega in razkladalnega roka od 24 na 6 ur in zvišanje ležarine na zlato pariteto. Skrajšanje nakladalnega in razkladalnega roka je baže povzročilo pomanjkanje vagonov v izvozni sezoni. V naslednjem času se je položaj v tem oziru izdatno izboljšal, tako da je povsem nepotrebno, da bi se še nadalje vstrajalo na 6 ur skrajšanem roku, ki je povzročil naši trgovini in domači produkciji veliko škode in ogromne izgube. — Istotako je imelo povišanje jako kvarne posledice za naše gospodarstvo, ker popolnoma onemogoča rentabilni in ekonomični izvoz blaga, predvsem lesa, ki je eden najizdatnejših izvoznih predmetov v Sloveniji. Ob nastopu službe prometnega ministra je zbornica ministra g. dr. Miletiča opozorila na težke posledice gornjih odredb njegovega prednika in

ga prosila, da se skrajšanje nakladalnega in razkladalnega roka ukine, ležarina pa zniža na normalni iznos, kakoršnega predvideva železniška tarifa.

Iz naših organizacij.

»Trgovski ples« v Celju. V soboto dne 2. januarja 1926 leta priredi »Trgovsko društvo« v Celju v prostorih »Celjskega doma« splošno priljubljen »Trgovski ples«. Vabila za to prireditev je društvo razposlalo. Če se je pa morda pri tej priliki koga izpregledalo, kar je z ozirom vednih sprememb naslovov lahko mogoče, se naprošajo, in da nikar ne vzamejo tega za zlo, temveč naj se oglašijo pri sledečih trgovcih, kjer dobe vabila in sicer pri: Gg. Strmecki (pri blagajni), Anton Fazarina, Kralja Petra cesta; Kramar & Vrtovec (drogerija »Sanitas«); F. Tome, restavrater »Celjskega doma«; R. Bunc in drug. Prešernova ulica in Alojzij Drofenik, Glavni trg. Kakor je sklepati, obeta biti prireditev ena izmed najprijetnejših zabav letošnje zimske sezone, nič prisilnega, temveč čisto priprosto domača zabava. Za prvovrstno godbo je preskrbljeno. Svirala bo kapela dravske divizije pod osebnim vodstvom kapelnika g. dr. Jos. Čerina. Torej vsakdo, ki se hoče dobro zabavati in hoče prebiti par ur v veseli, prijetni družbi, naj pride na naš ples.

»Merkurjeva« plesna šola priredi zaključni venček v soboto 2. januarja 1926 ob 8. uri zvečer v Areni Narodnega doma. — Plesni odbor.

Trgovski ples. Ta tradicionalna in občepriljubljena prireditev se vrši v soboto 16. januarja 1926 v veliki dvorani hotela »Union«. Vabila bodo razposlana prve dni januarja. Trgovski ples obeta biti kot vedno tudi letos senzacija plesne sezone, na kar že danes opozarjamo. — Odbor.

Pred nakupom

Vaše zimske obleke
poselite našo veliko
izbiro raznovrstnih
oblačil za gospode
in dečke

JOS. ROJINA, Ljubljana.

RAZNO.

Minister za finance o svojem potovanju v Ameriko. Minister za finance dr. Stojadinović je pred svojim odhodom v Ameriko podal časnikarjem sledečo izjavo: »Naša javnost je naprtila zastopnikom, ki odhajajo v Ameriko dve težki nalogi: ugodno ureditev vojnih dolgov in najetje novega posojila. Eno teh iluzij moram takoj podreti: mi ne gremo v Ameriko, da bi najemali posojila, ampak da uredimo stare dolge. Prvotno smo bili dolžni Ameriki 51 milijonov dolarjev. Ta dolg je z obrestmi vred narastel na 66 milijonov dolarjev. Glede višine dolga smo z ameriško vlado popolnoma edini. Doseči moramo le še sporazum glede pogojev in načina odplačila. Upamo, da se bode pri tem upoštevalo trpljenje našega naroda v vojni dobi in naša prizadevanja za vpoštitev prometa in produkcije. Upamo, da se naša že sedaj tako težka bremena v Washingtonu ne bodo še povečala. Gospodarska kriza, v kateri se nahajamo, se bi izpremenila v gospodarsko katastrofo, ako se v Ameriki naše plačilne zmoglosti ne bo pravilno ocenilo. Odhajamo v Ameriko v zaupanju na visoko razvit čut pravičnosti ameriške komisije za ureditev vojnih dolgov.

Naše vojaške dobave pri Škodi. Kakor se čuje, je naša vojaška uprava naročila znatne količine najnovejšega materiala v Škodovih tovarnah. Gre za dobave v vrednosti za poldrugi sto milijonov dinarjev.

Zavarovanje delavcev v naši državi. Po uradni statistiki je v naši državi zavarovanih po zakonu o zavarovanju delavcev 500.000 delavcev. Od teh jih je 200.000 zaposlenih pri industrijskih in 300.000 pri raznih trgovskih in obrtniških podjetjih. Razen teh delavcev jih je 250.000 zavarovanih po specialnih zakonih, ki veljajo za rudarska in prometna podjetja.

Trgovski koledar za leto 1926 je izšel. Vsled tehničnih ovir se je izdaja nekoliko zakasnila. Vsebinska prvovrstna. Cena s poštnino vred 20 Din. Naroča se pri Trgovskem društvu »Merkur« v Ljubljani, Gradišče 17/I.

Skrbi Čehov glede balkanskega stekla. Na Češkem prosijo steklarski delavci v vedno rastočem številu za potne liste v Rumunijo in Jugoslavijo. Češkoslovaški strokovni krogi to dejstvo pazljivo zasledujejo. V Rumuniji nastajajo nove tovarne, ena od njih dela celo z velikim strojem Fourcolt; te tovarne imajo še to prednost, da kurijo lahko s petrolejskim plinom. V Jugoslaviji je nastala nova steklarna v Zaječaru. Zato je češki eksport vsakovrstnega stekla na Balkan resno ogrožen. Oblasti so dobile prošnje, naj pri izdajanju potnih listov zelo pazijo in naj jih izstavijo samo onim, ki so v Češkoslovaški trajno brez dela.

Padanje brezposelnosti v Češkoslovaški. Število brezposelnih, ki so iskali delo pri posredovalnih ustanovah, se je koncem meseca oktobra zmanjšalo na 39.743 napram 42.440 koncem septembra 1925.

Baldwin o odnosih z Rusijo. V svojem odgovoru na neko interpelacijo je izjavil angleški ministrski predsednik Baldwin, da stoji vlada glede odnosov s sovjetsko Rusijo na načelnem stališču, ki ga je izrazil Churchill 11. t. m. v svojem govoru v Battersea, kjer je opozoril na znano delovanje tretje internacionale. Baldwin je rekel: Naše upanje je, da se bo ruska vlada končno ločila od tretje internacionale in da bo tako omogočila stalno izboljšanje odnosov med obema državama. Na vprašanje, ali razlikuje tretjo internacionalo in rusko vlado, je odgovoril, da leži sedaj baš v tem težava.

Brezposelnost na Angleškem. Iz uradnih statističnih podatkov je razvidno, da število brezposelnih na Angleškem v zadnjem času znatno pada. 14. decembra je bilo 1.127.500 delavcev brez služke, kar znaša za 34.757 manj kot v prejšnjem tednu in 30.975 manj kot v odgovarjajočem tednu prejšnjega leta. V zadnjih dveh mesecih se je število brezposelnih skrčilo za 151.642.

Smernice čehoslovaške trgovinske politike. Čehoslovaški trgovinski minister ing. Jan Dvořáček je pred kratkim predaval o smernicah čehoslovaške trgovske politike. Po njegovih izjavah se mora posvečati glavno pozornost ureditvi gospodarskih odnosov z inozemstvom. Čehoslovaška je prevzela znaten del industrije bivše Avstro-ogrske monarhije. Od 17.000 avstrijskih industrijskih podjetij je prešlo v območje čehoslovaške republike 50,8%, na Avstrijo pa 37,6%. Čehoslovaški izvoz v preteklem letu je dosegel 80% predvojne vrednosti. Glavne smeri čehoslovaškega uvoza in izvoza so sledeče: V podonavski države gre 36,1% čehoslovaškega izvoza, v srednje in severne evropske države (z Nemčijo in Poljsko) gre 22,8%, v zapadne evropske države 20,6% in v ostale države 19,7%. Največjo pozornost se mora posvečati najvažnejšim tržiščem Čehoslovaške, posebno nasledstvenim sosednim državam. Najvažnejša naloga čehoslovaške politike je sklepanje trgovskih pogodb in sestava avtonomne carinske tarife s krepkim podarkom interesov čehoslovaške gospodarske politike. Za sedaj tvori osnovo za čehoslovaško carinsko politiko bivša avstrijska tarifa iz l. 1906., prilagoden čehoslovaškim prilikam.



Ljubljanska borza.

sreda, 30. decembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921, bl. 78; Loterijska državna renta za vojno škodo, den. 315, bl. 319; Zastavni listi Kranjske deželne banke, den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 200, bl. 202; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 210; Merkantilna banka, Kočevje, den. 100, bl. 105; Prva hrvatska štedionica, Zagreb, bl. 948; Slavenska banka d. d., Zagreb, den. 50; Kreditni zavod za trgovino in ind., Ljubljana, den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, den. 127; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 120, bl. 125; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 100, bl. 110; »Šešire«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka, den. 115, bl. 120, zaklj. 115.

Blago: Javorjevi plohi, neobrobjeni, Ia, od 3 m naprej, 40 do 100 mm, fco meja, bl. 700; bukovi plohi, neobrobjeni, I, II, od 2.50 m napr., 40—100 mm, fco meja, bl. 550; smrekovi ali jelovi morali 68-68, 78-78, od 4 do 6 m, fco meja, den. 530; testoni, monte, fco meja, bl. 560; trami, monte, po noti, fco meja, bl. 330; pšenica prekmurska 75-76 kg, 2% primesi, fco vag. naklad. post., bl. 300; pšenica bačka 76 kg, 2%, fco vag. naklad. post., bl. 290; pšenica sremska, 74-75 kg, fco vag. naklad. posaja, bl. 280; koruza nova, fco vag. nakl. postaja, bl. 280; koruza nova, umetno suha, fco vag. sremska post., 3 vag., den. 155, zaklj. 155; koruza drobna, mletvena, v peči sušena, fco vag. slov. postaja, bl. 175; oves, fco vag. naklad. post., bl. 193; otrobi, fco vag. nakladalna postaja, bl. 130; rž, fco vag. naklad. postaja, bl. 220.

TRŽNA POROČILA.

Dunajski goveji sejem (28. t. m.) Dogon 1666 komadov; od tega iz Jugoslavije 100. Razporejen je za nakupovanje mlačno. Izjemno blago je obdržalo cene, dočim so druge vrste večinoma nazadovale za 5 grošev pri kg. Notirajo za kg žive teže: voli I. 1.50 do 1.80 (izjemno 1.90 do 2.20), II. 1.25 do 1.45, III. 1 do 1.20, bik 1.10 do 1.50, (1.60), krave 0.95 do 1.40, slaba živina 0.50 do 0.90 šilinga.

Angleški premog na svetovnem trgu. V letošnjem poletju je dala angleška vlada premogarstvu podporni znesek desetih milijonov funtov; ta znesek naj bi zadostoval do konca marca 1926. Videlo se je pa že naprej, da je rok preob-

sežen. V avgustu, septembru in oktobru so izplačali že šest milijonov funtov, samo v oktobru 2.63. Ostanek štirih milijonov bo izčrpan do konca decembra, če že ni. Zato namerava priskočiti vlada z nadaljnjimi 9 milijoni na pomoč. Ta državna podpora je omogočila premogarjem znižanje eksportnih cen in dvig produkcije ter prodaje. Tedenska produkcija se je dvignila od 4 milijonov ton na 4.9. Glavni premogovniki v južnem Walesu (Cardiff i. dr.) so od lanskega maja do letošnjega oktobra izkazovali samo izgubo; šele v oktobru so izkazali majhen dobiček, 7 pence pri toni. Pomagala pa ni samo državna podpora, temveč tudi nenadni mrz in štrajk premogarjev v Severni Ameriki. Vendar pa smatrajo položaj angleškega premogarstva še zmeraj za kritičen. Anglija je izgubila važne trge, in naraščajoči eksport nemškega premoga ji onemogoča njih zopetno pridobitev. In ta nemški eksport ni samo začasen pojav, temveč trajen in vedno večji. Ze razlika v produkciji obeh dežel nam jasno kaže, da je angleški premog po nemškem resno ogrožen. Anglija bo nakopala letos okoli 255 milijonov ton premoga, leta 1913 jih je nakopala 295 milijonov ton. Nemška produkcija je znašala leta 1913 (vključno rjavi premog) 228 milijonov ton, letos jih bo 270 milijonov. Premogovna industrija pravi, da bi bilo tako Angliji kakor Nemčiji v korist, če bi se domenili glede eksporta; prvi zato, ker bi le na ta način zlezlo njeno premogarstvo ven iz državnih podpor; drugi zato, ker njeno gospodarstvo trajno ne prenese relativno visokih domačih cen in bi se mogle znižati te cene šele tedaj, če bi eksport prinašal večje dobičke.

SLADKORNI TRG.

Različni podatki, ki jih dobivamo o sladkornem trgu, pridejo odtod, ker smo odvisni od tendence v Newyorku. Ta je pa zopet odvisna od poročil glede kubanskega pridelka. Tu podajamo zadnje cenitve o kubanskem pridelku:

Willet in Gray	5,150.000 ton
Lambon in Co.	5,200.000 ton
Guma in Mejer	5,373.000 ton
Kubanski sladk. klub	5,089.000 ton
Kub. polj. ministrstvo	4,800.000 ton
Himely	5,292.000 ton

Lani je pridelala Kuba 5,126.000 ton. Ker so doslej merodajni statistiki povedali svoje mnenje, ni pričakovati nobenega presenečenja več. Pač pa bodo poročila o nadaljnjih podnebnih in delovnih razmerah na Kubi vplivala na kurz. Zlasti pride na Kubi v poštev razmerje med tovarnarji in koloni. Skoraj ves svet je last tovarnarjev. Koloni, ki se pečajo s kulturo trsta, vzamejo od tovarnarjev svet v najem za 5 do 10 let. Plačani so po udeležbi na produkciji sladkorja, in sicer dobijo 5 do 7½ funtov sladkorja na 100 oddanega trsta. Vrednost sladkorja se preračuni vsakih 14 dni na podlagi povprečne cene v Havani. Ker je cena sladkorja nizka, je položaj kolonov težaven; poostren je še zato, ker tovarne nečejo nič odnehati in vse zahteve in prošnje kolonov odklonijo. Ves riziko je na ta način večinoma na ramah kolonov in je zato vprašanje delavcev na Kubi velike važnosti. Tudi letos je prišlo že do diferenc, pa jih je kubanska vlada uglašila. Tovarne so že zato na boljšem, ker jih podpirajo mogočni ameriški trusti.

Na evropskem trgu ni bilo v zadnjem času nobene spremembe.

DOBAVA, PRODAJA.

Državna borza dela v Mariboru. Od 20. do 26. decembra t. l. je bilo pri tej borzi dela 29 prostih mest prijavljenih, 35 oseb je iskalo službe, v 11 slučajih je borza posredovala uspešno in 1 oseba je odpotovala; od 1. januarja do 26. decembra pa je bilo 6882 prostih mest prijavljenih, 17.062 oseb je iskalo službe, v 3103 slučajih je borza posredovala uspešno in 671 oseb je odpotovala.

Dobave. Dne 19. januarja 1926 pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega stekla; dne 20. januarja 1926 istotam glede dobave bakrenega materiala (pločevine, žice, nastavkov in palic). — Dne 21. januarja 1926 pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede oddaje v zakup kolodvorske restavracije v Podlugovih ter glede oddaje nasekavanja pil; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave zakovic. — Dne 22. januarja 1926 pri Odeljenju za mornarico v Zemunu glede dobave 20 vagonov krušne moke (tipa 80%); pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave žlebnatega jekla; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede oddaje v zakup kolodvorske restavracije v Bosanskem Brodu. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobave. Ekonomsko odeljenje direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. januarja 1926 ponudbe glede dobave drobno zrnatega železa in jeklene litine; od 8. januarja 1926 glede dobave raznih cunj; do 12. januarja 1926 glede dobave denaturiranega špirita ter signalnih šip in nalučnikov; do 15. januarja 1926 glede dobave lopat za premog. Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju vsak delavni dan od 10. do 12. ure.

TISKARNA „MERKUR“

trg.-ind. d. d.

v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica štev. 13

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

srečno in veselo Novo leto 1926

in se priporoča za obilna naročila.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica štev. 50 (v lastnem poslopu)

Brzjavke: Kredit Ljubljana

Telefon štev. 40, 457, 548, 805, 806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Srečno in veselo
NOVO LETO
1926

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA.

Srečno in veselo
NOVO LETO
1926

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

Anton Stacul

LJUBLJANA.

Srečno in veselo
NOVO LETO
1926

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem
elektro-strojna industrija

**Vojnovič
& Cie.**

trgovina elektromaterijala
LJUBLJANA,
Dunajska cesta 22.

Srečno in veselo
NOVO LETO
1926

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

I. C. ROTAR

drogerija, parfumerija,
fotomanufaktura,
LJUBLJANA,
Wolfova ul. 3.

Srečno in veselo
NOVO LETO
1926

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

Čadež & Brcar

LJUBLJANA,
Kolodvorska ulica 35.

Srečno in veselo
NOVO LETO
1926

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

J. Marchiotti

LJUBLJANA.

Srečno in veselo
NOVO LETO
1926

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

**GRICAR
&
MEJAČ**

LJUBLJANA,
Šelenburgova ul. 3.

Srečno in veselo
NOVO LETO
1926

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

Aleksander Oblat

LJUBLJANA.

Srečno in veselo
NOVO LETO
1926

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

**J. Globočnik
& drug**

LJUBLJANA.

Srečno in veselo
NOVO LETO
1926

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

Ant. Krisper

LJUBLJANA.

Srečno in veselo Novo leto 1926

„Jadran“,
izvozna in uvozna družba
z o. z., Ljubljana

SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1926

ZELI VSEM SVOJIM
CENJ. ODJEMALCEM

LESKOVIC & MEDEN,
LJUBLJANA.

„VINOCET“

tovarna vinskega kisa, d. z o. z.
Ljubljana

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem |
veselo in srečno Novo leto 1926

SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1926

želi

ŠOSTERICH, PETAN
& ERKER,
trgovina z železnino,
LJUBLJANA,
Resljeva cesta 20.

Špaga | ooooo | Dreta

Konopjuta d.

Glavni zastopnik

Vido Bratovž

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2
nasproti „Figovca“.

Vrvarski izdelki

oooo

Jufa „slamnice“

„SLADKOR“

družba z o. z.

Ljubljana, Dunajska cesta 1
(palača Ljubljanske kreditne banke)

želi vsem svojim p. n. odjemalcem

srečno in veselo Novo leto 1926

SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1926

ZELI VSEM SVOJIM
CENJ. ODJEMALCEM

K. JURMAN,
kr. dvorni optik,
LJUBLJANA.

SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1926

ZELI VSEM SVOJIM
CENJ. ODJEMALCEM

J. GROBELNIK,
zalogar sukna, platna in
manufakturnega blaga,
LJUBLJANA.

SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1926

ZELI VSEM SVOJIM
CENJ. ODJEMALCEM

J. KORNČAN,
LJUBLJANA.

SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1926

želi

trgovina z urami, zlatnino in
srebrnino
IVAN PAKIŽ,
LJUBLJANA,
Stari trg 20.

SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1926

ZELI VSEM SVOJIM
CENJ. ODJEMALCEM

A. ZIBERT,
LJUBLJANA.

Srečno in veselo Novo leto 1926
želi

„GROM“

carinsko posredniški in spedijski
bureau

v Ljubljani, Kolodvorska ul. 41

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek

„MERA KL“

vošči vsem svojim cenj. odjemalcem
veselo in srečno NOVO LETO

Medic-Zankl

tovarna olja, lakov in barv, družba z o. z.

**Srečno in veselo
NOVO LETO
1926**

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

Fran Derenda & Cie.

konfekcijska tovarna
družba z o. r.,
LJUBLJANA,
Emonska cesta,
podružnica na Erjavčevi
cesti št. 2.

**SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1926**

ZELI VSEM SVOJIM
CENJ. ODJEMALCEM

M. TIČAR,
LJUBLJANA.

**Srečno in veselo
NOVO LETO
1926**

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

restavracija in
kavarna

Zvezda

FRAN KRAPES,
LJUBLJANA.

**SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1926**

ZELI VSEM SVOJIM
CENJ. ODJEMALCEM

Prva ljubljanska cvetličarna
VIKTOR BAJT,
LJUBLJANA,
Selenburgova ul. 6.

**Srečno in veselo
NOVO LETO
1926**

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

**Rozmann
&
Tschurn**
Ljubljana.

**Srečno in veselo
NOVO LETO
1926**

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

**Srečko Potnik
in drug**

tovarna sadnih sokov
in esenc
LJUBLJANA
Metelkova ulica 13.

**Srečno in veselo
NOVO LETO
1926**

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

Alojzij Pauschin

zaloga stekla in porce-
lana,
LJUBLJANA.

**Srečno in veselo
NOVO LETO
1926**

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

A. Volk

veletrgovina z žitom in
moko

Ljubljana
Resljeva cesta 24

„ADRIA“

drogerija,
fotomanufaktura

B. Čvančara,
LJUBLJANA,
Selenburgova 5.

**Srečno in veselo
NOVO LETO
1926**

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

parna pekarna

Jean Schrey

naslednik

Jakob Kavčič

LJUBLJANA,
telefon št. 158.

**SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1926**

ZELI VSEM SVOJIM
CENJ. ODJEMALCEM

IVAN ZUPANČIČ,
izdelovanje metel,
LJUBLJANA,
Kersnikova ul. 3.

**SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1926**

ZELI VSEM SVOJIM
CENJ. ODJEMALCEM

R. BUNC IN DRUG,
LJUBLJANA.

**Srečno in veselo
NOVO LETO
1926**

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

Zalta & Žilič

trgovina z železnino,
LJUBLJANA.

**SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1926**

želi

Trgovina s specerijo, delika-
tesami in vinarna

FR. KHAM,
LJUBLJANA,

Miklošičeva cesta.

**Srečno in veselo
NOVO LETO
1926**

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

The Rex Co.

Ljubljana

**SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1926**

ZELI VSEM SVOJIM
CENJ. ODJEMALCEM

ALOJZ FUCHS,
juvelir,
LJUBLJANA,

Selenburgova ul. 6.

**Srečno in veselo
NOVO LETO
1926**

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

veletrgovina z železnino
Stanko Florijančič

LJUBLJANA,
Sv. Petra c. 35.

**Srečno in veselo
NOVO LETO
1926**

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

**M. Ambrožič
in drug**

manufaktura en gros,
LJUBLJANA,
Dunajska cesta 28.

**Srečno in veselo
NOVO LETO
1926**

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

Ivan N. Adamič

centrala:

LJUBLJANA,

Sv. Petra cesta št. 31.

podružnici:

MARIBOR,

Vetrinjska 20,

KAMNIK,

Sutna 4,

Prva kranjska vrvarna
in trgovina s konopnino.

**Srečno in veselo
NOVO LETO
1926**

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

»Pri nizki ceni«

IG. ŽARGI

LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta.

**Srečno in veselo
NOVO LETO
1926**

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

H. SUTTNER

trgovina z urami, srebr-
nino in zlatnino v
LJUBLJANI.

**SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1926**

ZELI VSEM SVOJIM
CENJ. ODJEMALCEM

Ing. RUD. WILLMANN,
strojno-gradbena delavnica,
LJUBLJANA,
Slomškova ul. 3.

**Srečno in veselo
NOVO LETO
1926**

želi vsem svojim
cenj. odjemalcem

Ložar & Bizjak

LJUBLJANA,
Sv. Petra c. 20.

**SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1926**

ZELI VSEM SVOJIM
CENJ. ODJEMALCEM

trgovina usnja
L. GERKMAN,
LJUBLJANA,
Sv. Petra c. 71.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Ustanovljena 1900.

Delniška glavnica Din 50.000.000—
Skupne rezerve nad Din 10.000.000—

Ljubljana, Dunajska c. (v lastni hiši)

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst. AGENCIJA: Logatec.

Poštni ček. račun Ljubljana 10.509
Brzjavni naslov: Banka Ljubljana
Tel. štev. 261, 413, 502, 503, 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela.

Naj cenejši in čisti
predtisk ženskih ročnih del
v narodnih in modernih vzorcih. Predtiska se tudi na poslanem blagu.
Matek & Mikeš
LJUBLJANA -- Dalmatinova ulica štev. 13.

Carinsko posredništvo JUST PIŠČANEC,
tel. št. 725, javlja, da se je preselilo v nove prostore
Miklošičeva cesta št. 36 (poleg lekarne).
Posestrima: Carinsko posredništvo Josip Jakič,
Maribor, Meljska cesta št. 1, tel. št. 347.
Obavljajo vsa v carinsko stroko spadajoča dela kakor: carinjenje, nakazovanje, reklamacije, prizive, zastopanje, ekspedicije itd. najvesnejše, zanesljivo in po zmer-
nih cenah ter se p. n. občinstvu uljudno priporočajo.
Vsem našim častitim kornitentom voščila: **SREČNO NOVO LETO!**

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG**Iz slovenskih premogovnikov**

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premo-
govnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska
podjetja in razpečava na debelo

Inozemski premog in koks

vsa vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvo-
vrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, II. nadst.

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi

: **najfinejši in najokusnejši** :
namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

**Tehnično in higijenično najmoder-
neje urejena kisarna v Jugoslaviji.**

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.



**KJE SE
KUPI?**

Le pri tvrdki

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali
prito rabo, svetovno znanih znamk
Grizner - Adler - Phoenix.
Iskolen posamezne dele se stroje in ko-
se, igle, ožje, jermena, pnevmatike,
pauk o vezanju na stroj brezplačno! —
Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Veletrogovina

kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga

sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna

in solidna posrežba!

Zahtevajte cenik!

„SAVA“

OBČE ZAVAROVALNA D. D.
V ZAGREBU

Lastni jamstveni fond znašajo
nad 30 milijonov dinarjev

USTANOVITELJI:

Hrvatska eskomptna banka, Zagreb
Jadransko-podunavske banke, d. d.,
Beograd
Prva hrvatska štedionica, Zagreb
Srpska banka, d. d., Zagreb
Zemaljska banka, d. d., Beograd
Zemaljska banka za Bosnu i Hercegovinu,
Sarajevo

GENERALNI ZASTOP ZA SLOVENIJO

V LJUBLJANI**SV. PETRA CESTA št. 2**

Posluje v vseh

zavarovalnih strokah

Izšla je
Blasnikova
Velika Pratika

za navadno leto 1926,
ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je
najstarejši slovenski
kmetijski koledar, koji
ja bil najbolj vpoštovan
že od naših pradedov.
Tudi letošnja obširna iz-
daja se odlikuje po bo-
gati vsebini, zato pride
prav vsaki slovenski
rodbini. — Dobi se v
vseh trgovinah po Slo-
veniji in stane 5 D. Kjer
bi jo ne bilo dobiti, naj
se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednjih
tiskarna in litografski zavod
Ljubljana, Breg štev. 12

NAROČAJTE

»TRGOVSKI LIST!«

Veletrogovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko
blago

raznovidno žganje
moko in
deželne pridelke
raznovidno
rudninsko vodo
Lastna pražarna za
kavo in mlin za di-
šave z električnim
obratom.

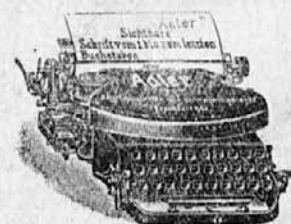
CENIKI NA RAZPOLAGO!

Galanterija! ter modne
tenine, nogavice, sukanec, vazenine,
gumbe, modne biserne in druge,
palice, nahrbtnike, nože, jedilne
orodje, škarje itd. se dobi naj-
ugodnejše pri

Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika
Na veliko! ob vodi. Na malo!

IVAN JAX IN SIN, Ljubljana, Gosposvetska c 2



Najboljši šivalni in pletilni
stroji. Izborna konstrukcija in ele-
gantna izvršitev iz tovarne v Lincu.
Ustanovljena leta 1867. Vezanje poučuje
brezplačno. Posamezni deli koles in
šivalnih strojev. Desetletna garancija. Pi-
salni stroji „Adler“ in „Urania“.
Kolesa iz prvih tovarn
„Dürkopp“, „Styria“, „Waf-
fenrad“, „Kayser“

ARGUS je naš najboljši domači informacijski zavod.

ARGUS ima v vseh mestih zanesljive poverjenike.

ARGUS daje informacije o vsem, posebno pa o imovnem
stanju denarnih zavodov trgovsko-industrijskih
podjetij in privalnih oseb.

ARGUS - ove informacije se točne, izčrpne in brze.

ARGUS se nahaja v Vuka Karadžića ul. 11, Beograd.

ARGUS - ov telefon je 6-25, a brzjavni naslov Argus.

Prva žebliarska in železobitna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnart 2.

Žebli za normalne in ozkotirne že-
leznice

Žebli za ladje, črni ali pocinkani

Žebli za zgradbe, les itd.

Žebli za čevlje

Spojke za odre in prage

Spojke za ladje in splave

Železne brane

Zobje za brane

Kljuke za podobe, zid, cevi, žle-
bove itd.

Vijaki z maticami

Podložne pločice

Matic

Zakovice za tenderje, kotle, mostove,
sode, pločevino, kolesa itd.

Vijačni čepi

Verige

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje.
Prodaja se samo na debelo trgovcem.